

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslovanje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetatov) je za celo stran K 80— za $\frac{1}{2}$ strani K 40— za $\frac{1}{4}$ strani K 20— za $\frac{1}{8}$ strani K 10— za $\frac{1}{16}$ strani K 5— za $\frac{1}{32}$ strani K 2-50 za $\frac{1}{64}$ strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 31.

V Ptuj v nedeljo dne 6. septembra 1914.

XV. letnik

Svetovna vojska.

V Galiciji vlada velikanska bitka med našimi in Rusi. Doslej so avstrijski vojaki povsod zmagoviti. Napravili so tisoče vjetnikov in dobili 160 ruskih kanonov. Končna odločitev pa še ni padla. — Srbija je popolnoma obkrožena in se ne more ganiti. — Nemci so v velikih bojih 70.000 Rusov vjeli. — Francozi so na vseh straneh premagani. Nemška armada prihaja proti Parizu. — Angleži so bili od Nemcev že hudo tepeni.

Položaj velikanske vojne, ki jo vodi naša domovina skupno s svojo zvesto zaveznico Nemčijo, je na vseh straneh ugoden. Povsod zmagujemo, čeprav imamo tako rekoč polovico sveta proti nam!

Avstro-ogrška armada se bori že več kot teden dni na ruskem Poljskem in v Galiciji proti mnogo močnejši ruski armadi. Doslej zamoremo poročati, da je v tej največji bitki, kar jih pozna svetovna zgodovina, naša armada krasne uspehe dosegla. Levo krilo je pod komando generala Danckl premagalo Ruse in jih pognalo nazaj do mesta Lublin, katerega naši vojaki ravno zdaj napadajo. V centru napravil je naš general Auffenberg živahni napad in je Ruse na celi črti premagal. Naši vojaki vjeli so velikanske množice Rusov in pridobili razven drugo materijala tudi 160 kanonov. Na desnem našem krilu so Rusi v veliki večini, kar jim pa tudi ne pomaga. Tukaj se vršijo boji okoli Lemberga. Splošno se sodi, da bodejo naše armade levo rasko krilo obšle in tamošnjo sovražnikovo armado vjele. Tako stoji torej položaj za nas na Ruskem prav dobro.

Kar se tiče Srbije, smemo trditi, da je popolnoma obdana od naših vojakov. Makedonski vstaši so poleg tega mostove čez Vardar razstrelili, tako da Srbija od nobene strani ne more več živeti dobiti. Gotovo je torej, da se bode morala srbska armada prej ali slej udati.

Prav uspešno deluje tudi Nemčija proti Rusom. Na vzhodnem Pruskem so bili Rusi že globoko v nemškem ozemlju. Ali to je bila tudi njih žalostna usoda. Nemci so jih od večih strani obšli in popolnoma premagali. Vjeli so 70.000 Rusov in izredno veliko kanonov ter vojnega materijala. Rusi bežijo v groznem strahu iz Pruske . . .

Naravnost krasni pa so nemški uspehi proti Francozom in Angležem. Francozi so bili doslej na vseh straneh premagani in grozovito tepeni. Nemška armada zavzela je že skoraj vso Belgijo in je danes komaj 50 kilometrov od Pariza. Nad francosko prestolico Parizom pa že frfotajo nemški letalni stroji. Angleška pomoč je bila naravnost smešna. Komaj se je pokazala angleška armada, ko so jo Nemci že napadli in popolnoma premagali. To so nemški uspehi, kakor jih še zgodovina vojen nima zaznamovati!

Na Balkanu se pripravlja poleg tega še nadaljni odpor. Turčija je mobilizirala in vsak trenutek se pričakuje, da napove Turčija Ruski vojno. Podoben je položaj v Bulgariji in na Rumunskem.

Nepremagljivi smo torej, — in vsi sovražniki bodejo zdaj izprevideli, da so se zaman združili s srbskimi kraljemorilci in ruski mi barhari. Avstro-Ogrska in Nemčija stojita kakor skalavrazburjenem

morju, — pravica, poštenost, človečanstvo in večni Bog so z nami!

(Glej zadnje telegrame)

Bitka pri Krasniku.

O poteku bitke pri Krasniku poroča „Neue Freie Presse“: Iz brzoglav je znano, da se je nastop naše armade pričel s prekoračenjem reke San, dotoka Visle. To reko so prekoračili 22. avgusta. t. m. Na vzhodnjem obrežju Visle napredujoče čete so se pomaknile do meje, odkoder so imele štiri pota do Krasnika: prvi čez Rakovko, drugi čez Zaklikov, tretjo čez Janov. Četa vzhodno od Visle je vzela pot čez Bilgoraj. Vse štiri čete so se pomikale proti Krasniku, točki, ki leži na poti proti Lublinu. Pohod je moral biti silno težaven, ker je teren gozdnat, močvirnat in ga preprežajo pogosto reke in potoki, tako, da je imela naša armada silno težko napredovanje. — Ruski generalni štab je pač domneval, da bo avstro-ogrška armada si izbrala to pot, pričakoval pa očitno ni, da bo nastopila tu tako številna naša armada. To je bilo presenetenje, s katerim ruski generalni štab sigurno ni računal. Če se posreči nekaj storiti, česar sovražnik ne vè, potem se mora v tem videti premoč vodstva naše armade, ki ga podpirajo naše požrtvovalne čete. Ruski generalni štab je postavil pri izhodu iz teh močvirnatih pokrajin en kor pri Krasniku. Drugi ruski kor je stal pri Frampolu, kamor so morale dospeti avstrijske čete, ki so prodirale čez Bilgoraj proti Krasniku. Prvotno je imela naša armada opraviti samo z dvema ruskima zboroma.

Pri srečanju naših čet z ruskimi kori se je vnel takoj boj, pri Krasniku in Frampolu stoječa ruska kora sta bila poražena in sta morala pobeogniti. To se je zgodilo 23. avgusta, prvega dne trodnevne bitke. Ko sta bila premagana ta dva kora in sta pobegnila, sta nastopila dva druga ruska kora. Boji so se nadaljevali toliko časa, da je bila cela ruska moč, obstoječa iz štirih ruskih korov, premagana in da se je dossegla, kakor se uradno razglasa, naša popolna zmaga. Rusi so bili na celi fronti, obsegajoči kakih sedemdeset kilometrov, poraženi in so se v divjem begu umaknili proti Lublinu.

Po popolnem porazu Rusov, ki so se umaknili proti Lublinu, jih je pričela takoj zasledovati naša kavalerija. Uspeh te bitke je tudi umstveno delo naših voditeljev in generalnega štaba, ker Rusi na tak mogočen napad velikih naših čet niso računali. Del naše armade, ki je prodiral čez Bilgoraj in je napadel ruski kor pri Frampolu, je napadel Ruse v fronti, med tem ko so ostali deli naše armade, ki so prodirale na drugih potih, napadle Ruse na krilu.

Avstrijski cesar nemškemu cesarju.

Dunaj, 27. avgusta. (Kor. urad.) Avstrijski cesar je odposlal nemškemu cesarju Viljemu sledečo brzojavko: Slavne zmage, ki so mogočnega sovražnika ob tla vrgle, zmage, ki jih je nemška armada pod Tvojim višjim poveljstvom izvojevala, imajo svojo večino in svoje uspehe zahvaliti železni volji, ki je silno močan meč nabrusila in ga dvignila. Med lovor, ki Te zmagalca krasi, bi Ti rad vtaknil najvišje in najzvišenejše vojaško častno znamenje, ki ga imamo. Prosim Te torej, da sprejmeš veliki križ Mojega vojaškega reda Marije Terezije kot znamenje visokega spoštovanja in zvestega vojnega zaveznika. Insignije, dragi prijatelj, Ti prinese poseben odposlanec, kadar Ti bo drago. V dobri veri kako visoko Ti in tvoja armada cenita ženialna dela infanterijskega generala pl. Moltkeja, mu podelim komandeur križ vojaškega reda Marije Terezije. — Franc Jožef.

Junaški nadvojvoda Josip.

Budimpešta, 31. avgusta. (Kor. urad.) Poročilo ogrskega brzojavnega in korespondenčnega urada: C. in kr. visokost nadvojvoda Jožef je dospel včeraj iz Šabca v Budimpešto in se je podal zvečer s svojo soprogo na vzhodni kolodvor k sprejemu ranjencev. Nadvojvoda je izrekel ravnatelju rešilne družbe svojo najtoplejše zahvalo in priznanje za njegovo požrtvalno delovanje ter se je pogovarjal tudi z več ranjenci. Govoril je nato z generaloma grofom Franom Marenzijem in Jurjem Rahacem, proti katerima se je glasom poročil ogrskih listov izjavil sledeče: Naši topovi so izborni, naša artilerija najboljša in kar se tiče uspehov naših monitorjev, so delovali ti kar najbolje. Sreča je, bojevati se skupaj s takimi možmi, kakršni so naši vojaki. Gredo v vsak ogenj, in če bi ne bil teren tako grozovit in težaven, bi bili naši uspehi še večji. V koruzi, visoki kot mož, smo se morali bojevati proti sovražniku, ki ne pozna nikakega vojnega prava. To so krvoločni barbari, ki se bojujejo s redstvi, ki jih ne uporablja nobeno civilizirano ljudstvo. Ne govorim tu o komitaških četah; od teh itak ni pričakoval svet ničesar drugega. A kar počnejo tam ženske in otroci, to mora razjeziti vsakogar do besnosti. O sebi samem nadvojvoda ni mnogo govoril, a njegov, od šrapnelskih krogel prevrtan plašč dokazuje, da se je nahajal v hudi nevarnosti. Nadvojvoda je sedel v Šabcu ravno pri kosilu, ko je neki šrapnel v njegovi neposredni bližini eksplodiral. K sreči so šrapnelske krogle zadele samo njegov plašč.

Kruto in nečloveško postopanje z ranjenici.

Dunaj, 28. avgusta. (Kor. urad.) Kakor je bilo javnosti že naznanjeno, traja od armadnega poveljstva ukazana preiskava o srbskih krutostih in kršitvah mednarodnega prava še dalje. Ravzen že priobčenih slučajev, je treba še sledeče povdarjati:

Srbske čete masakrirajo in izkvarjajo vjetnike in ranjence. Tako so dobili enega naših

brez glave in rok. Prostore, kjer naše ranjence obvezujejo, obstreljavajo. Srbske vojske čete razvijajo bele zastave; kadar pa naši ogenj ustavijo, začno zopet zavratno naše čete napadati. Vojaki II. in III. poziva, ki nimajo niti uniforme, niti kakega drugega vojnega znaka, kakor tudi komitaši, se delajo, kakor bi bili popolnoma mirni državljani, ker jim grozi nevarnost vjetništva, se hitro znebijo orožja, samo da se vjetništva rešijo.

Pri ubitih komitaših so se našle patrone, nabasane z žebli, bakrom in vtritolom. Srbski civilisti, zlasti žene in otroci, streljajo in mečejo bombe zavratno armadi v hrbet. Naše čete špijone, civilno prebivalstvo in komitaše, ki so se na omenjeni način pregrešili usmrte. V Lešnici, kjer je prebivalstvo kakor sploh sovražnosti uganjalo, je bila naložena vojna kontribucija — kazen.

Ruski oficir o bitki pri Krasniku.

Kb. Budimpešta, 30. avgusta. — Ogrski brzojavni in korespondenčni urad poroča: Včeraj popoldne došlo je na tukajšni kolodvor okoli 1900 ruskih vojnih vjetnikov. Po polurnem odmoru nadaljeval je vlak svojo vožnjo proti Komornu. Neki stotnik 69. ruskega infanterijskega pešpolka pripoveduje, da je bil v bitki pri Krasniku vjet, kjer so avstro-ogrski vojaki tudi po njegovem mnenju krasno zmago dosegli. Granate avstro-ogrskе armade so pri Rusih grozovito škodo napravile. Kompanija tega stotnika bila je do 9 mož popolnoma uničena.

Poziv k točnemu plačanju davkov, pristojbin in drugih državnih dač.

Z ozirom na velike zahteve, katerim mora ustreči sedaj državni zaklad in sicer ne le, da se varuje monarhija in odbije toliko sovražnih napadov, temveč tudi na prerazličnih področjih uprave in narodnega gospodarstva, je neogibno potrebno, da poravnajo oni, ki dolgujejo kako dačo, svoja plačila točno in popolnoma.

C. k. finančno ministerstvo dovolilo je olajšila pri iztirjevanju teh dač pri onih mobilizovanih osebah, ki so v stiski.

Tembolj je domoljubna dolžnost vseh onih, ki se niso poklicali k vojaški službi, prizadevati si v tem resnem času, v katerem mora zahtevati država največjo požrtvalnost od vseh svojih državljanov, z vso močjo, da plačajo vse dolžne davke, pristojbine in druge dače takoj ob plačilnem obroku in poravnajo brž ko mogoče vse zaostanke, tudi ako se je dovolil obrok za plačanje, ne čakaje na opomine in iztirjevalne korake.

Ako še ni predpisana davčna dolžnost za to leto, je plačati davke ob plačilnih rokih po izmeri preteklega leta.

Izrecno se objavlja, da moratorij ne zadeva

javno pravnih dolžnosti, ampak le zasebno pravne dolžnosti.

C. kr. finančno deželno ravnateljstvo v Gradcu, dne 22. avgusta 1914.

G. kr. podpredsednik: Dr. pl. Pilz.

Izgube Srbov se cenijo na 40.000 ljudi.

Članek včerašnjih zagrebških uradnih „Narodnih Novin“ govori o vzrokih, zakaj so ustavili začasno vse vojne operacije proti severni Srbiji, in pravi:

Sklep vrhovne vojne uprave, da se z vso razpoložljivo oboroženo silo vržemo na Rusijo in se za sedaj zadovoljimo z dosedanjimi uspehi v Srbiji, je popolnoma upravičen. Naši uspehi so tudi drugače precej veliki, ker so naše hrabre čete pregnale sovražnika z vseh onih pozicij, s katerih je mogel vsak čas motiti prehod čez naravne zapreke, čez Savo in Drino. Vzemimo k temu še dejstvo, da je srbska vojska v bojih od 13. do 19. avgusta pretrpela grozne izgube, ki se po sodbi strokovnjakov cenijo na 40.000 ljudi, torej na eno sedmino cele srbske vojske, potem je jasno, da smo mogli brez vsake škode ustaviti operacije v severni Srbiji, da gremo z vso razpoložljivo vojno silo proti Rusiji, kjer nas čakajo velike in važne naloge.

Francosko in angleško vojno brodovje v Sredozemskem morju.

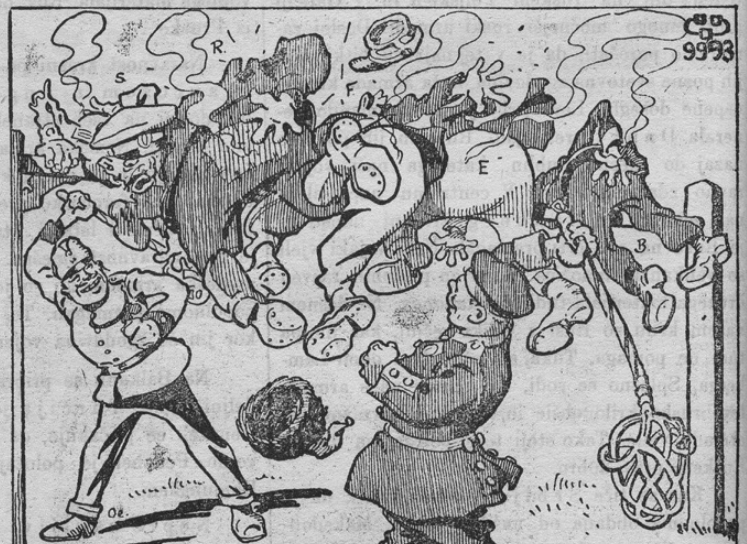
„Pester Lloyd“ poročajo iz Rima, da so v Italiji neprijetno zadeti, ker se je francosko in angleško sredozemsko brodovje prikazalo v Adriji. Sodi se, da si hoče Angleška pridobiti trajno pozicijo v Adriji. Z ozirom na oddaljenost Malte od Adrije, mora francosko-angleško brodovje, če hoče dalje časa ostati v Adriji, dobiti kraj, na katerega se bo opiralo. Zlasti se vznemirja Italija, da bi se hoteli Angleži in Francozi ustanoviti v albanski Valoni. Baje je Angleška tudi že sporočila v Rimu, če ji hoče Italija odstopiti za čas vojne kak pristan v Adriji „proti nagradi po sklepu miru“, češ, da Angleška samo iz ozirov na Italijo ne zasede Valone. Italija baje na to vprašanje sploh ni dala odgovora.

V graški „Tagesposti“ čitamo: Združeno francosko-angleško sredozemsko brodovje se nahaja pod vrhovnim poveljstvom francoskega velikega admirala Boné de Lapeyrère.

Francosko brodovje obstoji: 1. Iz admiralske eskadre. Tej pripadajo admiralska ladja „Courbet“, linijska ladja „Jean Bart“ in zaščiteni križarka „Jurieu de la Graviere.“ „Courbet“ in „Jean Bart“ sta veliki oklopnici s 23.500 tonami. Zgrajeni ste bili l. 1911. „Jurieu de la Graviere“ obsega 5700 ton. 2. I. brodovje. Poveljnik podadmiral Chochprat. To brodovje šteje 6 linijskih ladij „Dide-

Michel & comp.

Naša šaljiva slika kaže v nemškem besedilu: „Michel & kompanija priporočata se za temeljito osnaženje gotovih evropskih uniform po staroznani metodi.“ Z drugimi besedami povedano: Nemeč in Avstrijec zbijata prav pridno po ruskih, angleških, francoskih in srbskih hlačah. Slika je gotovo prav zanimiva karikatura.

Michel u. Comp.

empfehlen sich zum gründlichen Ausklopfen gewisser europäischer Uniformen nach altbewährter Methode.

rot, „Vergnand“, „Danton“, „Condorcet“, „Voltaire“, „Mirabaeu“, vse z 18.400 tonami. Zgrajene so bile te oklopnice l. 1909. 3. II. brodovje. Poveljnik podadmiral Le Bris. To brodovje šteje 5 linijskih ladij „Verite“, „Justice“, „Democratie“, „Patrie“ in „Republique“ s 14.900 tonami. Te ladje so bile zgrajene v letih 1902 do 1907. 4. Nadomestna divizija. Poveljnik podadmiral Guepratte. Ta eskadra šteje 3 linijske ladje „Suffren“, „Bouvet“ in „Saint Louis“ s 11.300 do 12.730 tonami. 5. Lahko brodovje šteje 6 oklopnih križark in sicer „Waldeck-Rousseau“, „Ernest Renan“, „Jules Ferry“ in „Leon Gambetta“ z 12.600 do 14.100 tonami. Zgrajene so bile te križarke v letih 1901 do 1908. 6. Torpedna flotilja obsega 26 torpednih rušilcev. 7. Podmorski čolni. Ta flotilja obstoji iz 5 divizij. Na čelu 13 podmorskih čolnov je torpedni rušilec kot vodilna ladja. Število torpedov je neznano. Končno ima francosko brodovje še dve ladji za polaganje min. Vsaki izmed teh ladij je prideljen po en torpedni rušilec.

Angleško brodovje: Poveljnik admiral Sir A. B. Milne, ki je podrejen francoskemu velikemu admiralu. 1. Eskadra oklopnice. To brodovje šteje 4 oklopne križarke „Inflexible“ in „Invincible“ z 20.300 tonami, obe zgrajeni l. 1907. „Indomitable“ s 17.600 tonami, zgrajena l. 1907. in „Indefatigable“ z 19.050 tonami, zgrajena l. 1909. 2. križarke: „Defence“ s 14.800 tonami, zgrajena 1907. „Warrior“, „Black Prince“ in „Duke of Edinburgh“ s 13.750 tonami, zgrajene l. 1904/1905. štiri zaščitene križarke „Dublin“, „Chatam“, „Weymouth“ in „Gloucester“ s 4900 do 5000 tonami. Zgrajene so bile v letih 1909 do 1912. 3. Torpedna flotilja: 16 torpednih rušilcev, 3 podmorski čolni in okrog 8 torpedovk.

Združeno brodovje torej obsega: 4 velike oklopnice s štiridesetimi 30·5 cm topovi, 8 velikih linijskih ladij s štiridesetimi 30·5 cm topovi, 8 manjših linijskih ladij s tridesetimi 30·5 cm topovi, 4 oklopne križarke s šestnajstimi 23·4 cm topovi, 6 oklopnih križark s štiriindvajsetimi 19·4 cm topovi in 4 zaščitene križarke s 26 topovi kalibra 15·2. Skupaj torej 30 bojnih ladij.

Beg Turkov pred srbskimi roparji.

Kb. — Sarajevo, 30. avgusta. — Ker so v bivšem turškem Sandžaku divjajoči srbski in črnogorski vojaki tamošnje turške naselbine oropali in pravo uničevalno vojno proti nam vodili, vsilili so naši vojaki pri Plevlju v Sandžak in so s tem preprečili umor tamošnjega turškega prebivalstva. Ker pa se iz vojaških ozirov doslej še ni mislilo na stalno zavzetje Sandžaka in ker bi bilo turško prebivalstvo po odhodu naših vojakov vedno zopet v nevarnosti pred roparskimi napadi, zbežalo je nesrečno to prebivalstvo čez našo mejo. Naša monarhija se je tudi po svoji navadi zavzela za te nesrečnike, ki so bili oropani svojih posestev. Tekom vojne daje naša monarhija tem ubeglim

Turkom skupno zavetišče, dokler ne bode zopet mogoče, te prebivalce v njih domovino poslati in končno obračunati s srbskimi morilci.

Atentat na ruskega carja. — Ruski dijak napadalec ruskega carja. — Car ni ranjen. — Napadalec prijet.

Kodanj, 29. avg. Tukajšnji listi poročajo, da je bil izvršen na ruskega carja atentat. Na ruskega carja je z revolverjem streljal dijak Alsakof, a carja ni zadel. Car ni ranjen. Od napadalčeve kroglje je zadet in usmrčen neki kozak carjevega spremstva. Napadalec so prijeli. Policijski minister je vsled atentata na carja odstavljen.

Maksimalni tarif.

C. kr. namestnija je suspendirala z razglasom z dne 12. avgusta 1914 objavljen maksimalni tarif glede v tem tarifu navedenih cen za otrobe. Vsled tega stopijo določbe odstavka K maksimalnega tarifa z dne 12. avgusta 1914:

pšenični otrobi, fini za 100 kg . . . K 13.—
 „ „ „ debelo zmleti za 100 kg K 14.—
 rženi otrobi za 100 kg K 11.—
 za enkrat iz veljave.

Nemške zmage na vzhodu in zahodu.

Kb. Berlin, 1. septembra. — Veliki glavni kvartir poroča: Armada generalnega obersta pl. Kluck je s slabotnimi francoskimi močmi napravljeni poskus napada ob strani v pokrajini Combles z enim armadnim kôrom zavrnila.

Armada generalobersta pl. Bülow je večjo francosko armado pri Saint Quentinu popolnoma premagala; preje je že pri napredovanju en angleški infanterijski bataljon vjela.

Armada generalobersta pl. Hausen vrgla je sovražnika na reki Aisne pri Rettel nazaj.

Armada vojvode iz Würtemberga je pri nadaljevanju prehoda čez reko Maass sovražnika s predstražami vrgla. Ker so dospeli močnejši sovražnikovi oddelki, je morala deloma zopet čez reko Maass nazaj. Armada je potem prehode čez Maass zopet nazaj dobila in napreduje proti Aisne.

Trdnjava Fort les Ayvelles je padla.

Armada nemškega prestolonaslednika nadaljuje istotako pot proti in čez reko Maass. Zapovednik trdnjave Montmedy je z vso svojo posadko napravil izpad, pri katerem pa je bil s posadko vred vjet. Trdnjava sama je vsled tega padla v nemške roke.

Armade bavarskega prestolonaslednika in

generalobersta pl. Heeringen stojijo še v vednem boju na francoskem Lotriškem.

Na vzhodu (proti Rusom) je zmaga nemške armade generalobersta pl. Hindenburg mnogo večjega pomena, nego se je moglo to najprve pregledati. Vkljub temu da so nove sovražne moči čez Neidenburg nastopale, postal je poraz sovražnika popoln. Nemci so uničili tri francoske armadne kôre; vjeli so pa okroglo 70.000 Rusov, med njimi dva zapovedujoča generala; mnogo kanonov in zastav je padlo v njih roke. Kar je še v severnem delu vzhodne prusije ruskega vojaštva, pričelo je iz Nemčije bežati.

Ruski trdnjavski četerokot.

Varšava spada k ruskem trdnjavskemu četerokotu Modlin — (Novogeorgijevsk) Varšava — Ivangorod — Brest — Litovsk. Novogeorgijevsk, preje Modlin, je trdnjava prve vrste z utrjenim taborom, ki ima prostora za 30 do 40.000 mož in leži v rusko-poljski guberniji Varšava, 24 km severozahodno od glavnega mesta Varšave ob izlivu Buga v Vislo in na železnici Kovel—Mlava, ki leži nasproti pruski Soldavi. Glavna trdnjava leži na desnem bregu Visle in sestoji od zgradb, zavarovanih proti bombam, obkoljenih z ogromnimi nasipi, ki se do 40 metrov visoko dvigajo nad vodo. Okoli teh je še cel obroč znanjih utrd. Švedski kralj Karel XII. je prvi spoznal strateško važnost tega kraja, zato je dal Modlin utrditi. Napoleon I. je začel 1807 z zidanjem prave trdnjave, ki pa še ni bila gotova, ko so prisilili Rusi leta 1813 generala Dändelsa, da jim jo izroči. Za vstaje leta 1830 so osvojili trdnjavo Poljaki. Poljski poveljnik grof Ledochowski se je moral dne 7. novembra 1831 brezpogojno udati ruskemu generalu Golovinu. Car Nikolaj I. je dal trdnjavo popolnoma prezidati.

Varšava, nekdanje glavno mesto republike Poljske, pozneje Varšavske vojvodine in končno kraljevine Poljske, leži v obliki polmesečca na levem bregu Visle, kakih 40 metrov nad reko in je sedaj spremenjena v veliko trdnjavo. Aleksandrova „Citadella“, zgrajena od leta 1832 do 1835 na levem bregu Visle, je ojačena od leta 1888 z 11 trdnjavami, med tem ko je predmestje Praga na desnem bregu dobilo štiri zunanje utrbe. — Za časa vstaje od 17. do 18. aprila 1879 je bila pobita ruska posadka; od 7. julija do 6. avgusta so oblegali trdnjavo Prusi; trdnjava je kapitulirala, Prago pa so z naskokom vzeli Rusi pod generalom Suvarovom. Ko so Poljsko tretjič delili, je prišla Varšava pod Rusijo. Dne 28. novembra 1806 so zasedli Varšavo Francozi, po miru v Tilsitu je pa postala glavno mesto vojvodine Varšave. Od 23. aprila do 2. junija 1809 so jo imeli Avstrijci v svojih rokah, od 8. junija 1813 do 1815 pa Rusi. Dunajski kongres leta 1815 je določil Varšavo za glavno mesto novega Poljskega kraljestva.

Ivangorod leži v rusko-poljski guberniji Lublin ob izlivu Wieprza v Vislo in je križišče železniških prog Kovel — Mlava in Lukov — Dombrova. Ivangorod ima glavno trdnjavo in 9 manjših utrd na desnem bregu, na levem brega pa močno utrjen most (Fort Gorčakov) in tri zunanje utrbe.

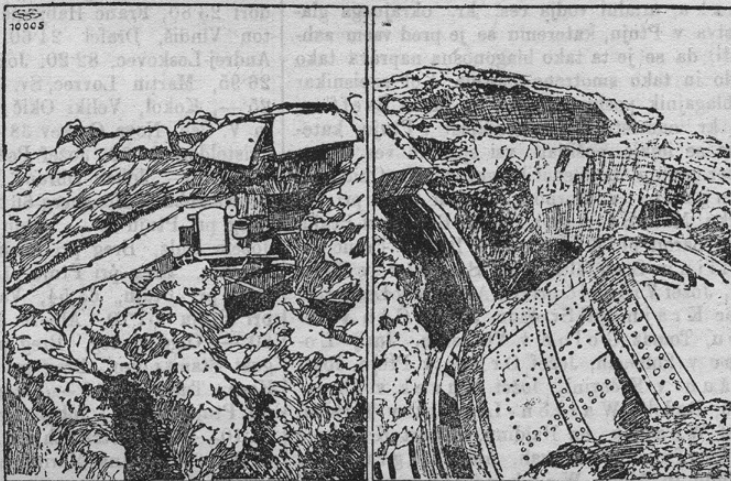
Brest — Litovsk je končno močna dvojnata trdnjava s tremi detaširanimi utrdami. Leži že vzhodno od meje med poljskim Povoljavem in rusko gubernijo Grodno ob izlivu Muhaveca v Bug in je znamenito križišče železnic, ki vodijo v Kijev, Brjansk in Moskvo. Ako premagajo zavestniki to dvojnato trdnjavo, potem bodo prišli na prava ruska tla.

Morska bitka pri Helgolandu. — Malošteviline nemške ladje v herojski borbi proti ogromni angleški premoči.

Berlin, 29. avgusta. (Kor. ur.) Wolffov urad javlja: Tekom včerajšnega popoldneva se je pojavilo pri deloma meglenem vremenu več modernih angleških malih križark in dve angleški tvrpedni flotilji — okrog 40 torpednih

Nemški kanoni.

Med najpomembnejše uspehe nemške armade v sedanjih vojni spada vsekakor hitro zavzetje belgijske armade Lüttich. Nemški kanoni so to belgijsko trdnjavo grozovito razdjali. Naša slika kaže pancerski fort Loncin trdnjave Lüttich, ki je najhujše trpel. Nemški kanoni z 42 cm kalibrom so naravnost grozno vplivali in vse razdjali. En strel je zadostoval, da je najmočnejše betonske in pancerske stene razbil. Slika je dovoljena od nemškega generalštaba.

Die Wirkung unserer Belagerungsgeschütze an den Forts von Lüttich.

rušilcev — v nemškem Severnem morju severno-zapadno od Helgolanda. Nemaške male križarke so junaško udarile proti zapadu in so se pri tem vsled omejenega razgleda zapletle v boj z mnogimi oklopnimi križarkami. Njegovega Velikanstva ladja „Ariadne“, ki so jo iz velike bližini vbstreljevale oklopne križarke tipa Lyon in sicer s težko artiljerijo, se je potopila po častnem boju. Pretežna večina posadke — najbrže 250 mož — se je mogla rešiti. Tudi torpedovka V 137, ki jo je ljuto obstreljevalo 10 torpednih rušilcev in ena mala križarka in ki se je junaško branila, se je potopila. Padla sta šef flotilje in poveljnik. Znatno del posadke je bil rešen. Pogrešamo mali križarki „Köln“ in „Mainz.“ Obe ti ladji sta se po današnjem poročilu Reuterjevega biroja iz Londona takisto potopili po junaškem boju s silnejšim sovražnikom. Del njihovih posadk — 9 častnikov in 91 mož — so rešile, kakor se zdi angleške ladje. Po istem angleškem poročilu so zadobile tudi angleške ladje težke poškodbe.

Križarka „Ariadne“ je bila zgrajena leta 1900. Deplacma 2650 ton, 8000 konjskih sil in je vozila 22 vozov. Posadka je štela 269 mož. Križarki „Köln“ in „Mainz“ sta bili zgrajeni l. 1909. Deplacma 4350, konjskih sil 20.000, histrost vožnje 25, oziroma 26 vozlov. Na vsaki izmed ladij je bila posadka 379 mož. Iz navedenih podatkov je razvidno, da so potopljene ladje križarke najmanjše vrste, da torej njih izguba ne pomeni dosti.

Francoske grožnje.

Mühlhausen, 31. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Ko so Francozi zapustili Mühlhausen, so našli po celem mestu nalepljen sledeči razglas: Naznanja se, da bodo vojaške patrolje preiskale vse kleti in hiše. V slučaju, da bi bili v kaki hiši skriti nemški ranjenci ali katerikoli nemški vojaki, bo lastnik dotične hiše, ako tega ni prej naznanil francoskim vojaškim oblastim, takoj ustreljen. General Vautier.

Zobna kréma

KALODONT
Ustna voda 17

Vojska

je pričela in nikdo ne ve, kako dolgo bude trajala. V teh resnih časih kaže se pomen družstva

„Rdeči križ,“

ki skrbi za ranjence vojne, posebno očitno. Prosimo torej vsej, ki imajo čisto srce za našo domovino, da naj

žrtvujejo

za to prepotrebno društvo vsaj malo darilo!

Kmetovalci v Avstriji!

Veliki ali tudi resni čas stavi na avstrijske kmetovalce težke zahteve. Tisočero kmetov stoji v orožju in se bori hrabro za čast in velikost naše domovine.

Ali nezmanjšana ostaja avstrijskim kmetovalcem dolžnost, skrbeti zato, da slave polna armada in v deželi ostajajoče ljudstvo ne trpi lakote.

Tej visoki dolžnosti zadošča kmetijsko prebivalstvo v teh dneh na blagonsni način, to pa s tem, da žetev, ki jo nam je dal Bog letos v obilici, pospeševano od dobrega žetnega vremana, pridno pod varno streho spravlja.

Najkrepkeje roke zmenjale so koso z mečem. Ali starčki, žene in otroci porabijo svoje slabotne moči in nadomestijo z občudovanja vrednim uspehom one, ki so za cesarja in državo, za lastno grudo ter prostost kmetov v boj odšli.

Tako je skoraj v vseh delih naše širne domovine žetev zasigurana.

Ali s tem se ne smemo zadostiti; pod velikanskimi vtisi teh dnevov ne smemo pozabiti bodočih časov.

Čeprav gotovo upamo, da nam pride blagonsni mir, predno bodejo prve setve zelenele, moramo vendar zato skrbeti, da nas najde prihodnje leto gospodarsko krepke ter da nam ne prinese po grozovitostih vojne še lakoto.

Zaloge letošnje žetve se bodejo deloma porabile, dovoz bode morebiti še omejen.

Zdaj se gre zato, da se vkljub pomanjkanju mnogih krepkih kmetjskih rok, vkljub pomanjkanju konjev, z vsemi močmi polje tako obdeluje, da bode v bodočem letu tako bogati sad nosilo, kakor to le blagoslov neba dovoli.

Tudi najtežja skrb, tudi najglobokejša žalost ne sme omejiti delo sejalka; z medsebojno pomočjo morajo se vse težave premagati.

Grè se pa zdaj nadalje tudi zato, da letos ravno to sejem, kar bodemo prihodnje leto najbolj potrebovali: sadove, ki so najpotrebnejši za vsakdanjo hrano človeka.

Zato sadite v prvi vrsti pšenico, rž, krompir in stročnate sadove; tako se bode nadomestilo z živinorejo in mlečnim gospodarstvom vstvarjena hranilna sredstva ljudstva, ki bi vsled vojnih zahtev ne bila tako bogata na razpolago. Sadite tudi koruzo, kjer vam klima to dovoljuje!

Sajenje vseh teh sadov se bode sicer pod danimi razmerami kot posebno dobičkanosno izkazalo.

Omejite — v kolikor dovoli to ozir na skupno ljudsko gospodarstvo — sajenje rastlin, ki so manj važne za ljudstvo, katero prihaja od vojne nazaj.

Bodite si svesti dolžnosti, ki vam pristojajo kot redilnemu stanu države; in vse ljudstvo vam bode hvaležno!

Dunaj, avgusta 1914.

C. kr. poljedelski minister:
Zenker l. r.

Pomoč vojakom in družinam.

Pomožni odbor za sodni okraj Ptuj (okolica). Dne 12. avgusta t. l. se je vršilo na ces. kr. okrajnem glavarstvu v Ptuj ustanovno zborovanje pomožnega odbora za sodni okraj ptujski (okolica), kojega namen je, združiti in vrediti različne pomožne akcije, ki so se v okraju ustanovile ali v bodočnosti nameravajo ustanoviti. Pred vsem je naloga tega odbora preskrbeti podporo onim domačincem v vojno poklicanih, katerim ne zadostuje državna podpora ali pa celo ne obvelja. Dalje namerava odbor, velik del nabrane denarja dati „Rdečemu križu.“

Priseduje gospod dr. Evgen pl. Netoliczka, uradni vodja ces. kr. okrajnega glavarstva v Ptuj, kateremu se je pred vsem zahvaliti, da se je ta tako blagonsna naprava tako naglo in tako smotreno oživila. Kot zapisnikar in blagajnik posluje gospod dr. Maks Steffan, ces. kr. namestništveni koncipist v Ptuj, kateremu se imajo pošiljati vsi spisi in ves denar. Odbor sestoji iz sledečih gospodov: Quido pl. Pongratz v Dornovi, Martin Čeh pri Sv. Marku, Maks Strasschill na Bregu pri Ptuj, Maks baron pl. Kübeck v Borlu, Franc pl. Hellin v Sterntalu, Jožef Savetz v Krčevini, Jožef Vidovič pri Sv. Andražu v Leskovcu, Ignac Krajc pri Sv. Vidu, Jožefa Čeh v Ločiču, Tomaž Golob v Vurbergu, Jarij Lovrec v Polaneh, Jožef Ornig v Ptuj, Jožef Požun v Krčevini, Jožef Muzek v Ebensfeldu, Rudolf Warren-Lippit v Turnišu, Jožef Wesiak na Hajdinu, Robert Krajc pri Sv. Trojici v Halozah, Alojs Pogrujc na Hajdinu in Albin Wankmüller na Bregu.

Odbor je že začel koristno in dobrodejno delovati in je pomagal že večim rodbinam, ki

so se nahajale v največji stiski. Posebno je povdarjati marljivo pobiranje odbornikov in večih zunaj odbora nahajajočih se oseb kakor tudi požrtvovalno darežljivost prebivalstva v okraju.

V sledečem so navedeni zbiralci, njih zbirališče in od njih do sedaj nabrani zneski: Franc Koser, Sv. Lovrenc v Slov. gor. K 24—, Janez Čuš, Hlaponci 26 20, Martin Slodnjak, Sakušak 19 30, Janez Holc, Zagorci 12 90, Franc Čeh, Dragovič 35 50, Franc Kramberger, Spuhlja 46 60, Franc Ilesič, Ptuj, Andraž v Slov. gor. 6—, Mibael Brenčič, Ptuj, Spuhlja 71—, Jožef Požun, Krčevina 125 10, Jožef Wesiak, Hajdin, Slovenjaves 120 80, Alojz Pogrujc, Hajdin, Slovenjaves 82 50, Anton Kužub, Dornava 133 14, Franc Bombek, Spuhlja 41 20, Franc Pohl, Račoznica 127 80, Anton Korenjak, Podvinci 13 70, Jakob Kuhar, Podvinci 27 30, Robert Krajc, Sv. Trojica v Halozah 31—, Tekla Ratzka, Sv. Trojica v Halozah 21 80, Jožef Pihler, Kicar 10 80, Tomaž Golob, Vurberg 28 20, Anton Ogorelec, Sv. Barbara v Halozah 166 10, Jožef Zemljarič, Zabovci 76—, Alojz Šuta, Formin, Sv. Marjeta 143 50, Janez Muhič, Sv. Marjeta 47 10, Matevž Murko, Gornja Pristova 50—, Janez Kac, St. Janž na Drav. p. 35—, Jožef Turek, Zlatoliče 34 80, Jera Alter, Ebensfeld 18—, Jožef Muzek, Ebensfeld 87 90, Janez Rogina, Brestje 53 50, Martin Tetičkovič, Gruskovec 37—, Jakob Vanpotič, Lacova ves 54 70, Martin Turk, Trnovci 54 06, Franc Zelenko, Livanjci 3 58, Martin Čeh, Pervenci, Borovci, Sv. Marko, Bukovci, Stonjci 264 80, Karolina Kotzmuth, Sv. Urban, Vinterovci 125 62, Ana Marinitsch, Sv. Urban, Dolič, Trnovski vrh 96 92, Holc, Janežovci 65 26, Paula Starašina, Cirkorci 373 60, Franc Šorn, Sv. Lovrenc na Drav. polj. 172—, Jožef Čeh, Ločič 36 20, Franc Čeh, Destinci 34 20, Marija Klemenčič, Sv. Urban, Ločički vrh, Bišečki vrh 18—, Jakob Simonič, Sv. Urban 68 80, Marija Horvat, Trnovska ves 29 40, Franc Horvat, Sv. Lovrenc v Sl. g. 48 56, Maks baron pl. Kübeck, Borl 93 90, Janez Drevensšek, Pobrež 100—, Janez Rojko, Meretinci, 52 42, Franc Rižner, Gajovci 116 70, Franc Mikl, Gajovci 15—30, Janez Mlaker, Hajdin, Sv. Vid 85—.

Dalje so darovali občinski uradi: Slovenja ves 100 K, Pacinje 20 K, Cirkovci 50 K, Livanjci 46 K, in Sv. Marko 25 K; „Hranilnica in posojilnica“ v Cirkovcih 50 K in „Kmetijsko društvo za ptujski okraj“ v Ptuj 10 K, občinski urad Jurovec 20 K, občinski urad Drafc 20 K, občinski urad Sv. Andrej-Leskovec 50 K, občinski urad Skorišnjak 24 K, občinski urad Sv. Andrej v Slov. gor. 50 K, občinski urad Veliki Okič 9 K 74 h, občinski urad Breg pri Ptuj 100 K, občinski urad Hajdin 50 K, Bralno društvo v Jurovcu 5 K, Posojilnica v Črni Gori 5 K, Bralno društvo v Črni Gori 5 K, Bralno društvo v Dornavi 10 K, Bralno društvo za okraj Ptuj 30 K, Čebelarsko društvo za okraj Ptuj 30 K, Quido pl. Pongratz v Dornavi 1000 K, Maria Duller, učiteljica v Sv. Vidu pri Ptuj zlatodamsko uro, en zlati damski prstan in stare novce v vrednosti od 1 K 12 h za en železni prstan. Nadalje so nabrali: Jožef Tušek, Majberg in Dolnja Pristova K 32 80, Franc Hriberšek, Varea in Tramberg 53 50, Stefan Kosel, Markeldorf 23 80, Franc Habjanič, Jurovec 40—, Anton Vindič, Drafc 24 60, Jožef Vidovič, Sv. Andrej-Leskovec, 82 20, Jožef Kosel, Skorišnjak 26 95, Martin Lovrec, Sv. Andrej v Slov. gor. 25—, Kokol, Veliki Okič 50 26, Jožef Horvat in V. Čeh, Nova Cerkev 38—, Valentin Polanec, Tristeldorf 30 90, Jožef Požun, Stadtbreg, Krčevina 87—, Johan Obrant, Mošganci 16—, Oto Schwarschnig, Monsberg 66 22, Johan Lasbacher, Breg pri Ptuj 39—, Albin Wankmüller 277 70, Jožefa Rulz, Breg pri Ptuj 47 60, Jakob Polaischer, Breg pri Ptuj 15 20, Marija Širetz, Breg pri Ptuj, 63 54, Valentin Aidnik, Breg pri Ptuj 57 10, Albert Högenwarth, Turniš 30—, Olga Zuneg, Breg pri Ptuj 72 30, August Stanitz jun., Breg pri Ptuj 4 80, Hedvig Koss, Turniš 10—, Jožefa Strasschill, Breg pri Ptuj 130—, Johan Strutzl, Breg pri Ptuj 37 10, Lina Kotzmuth in Ana Marinitsch, Sv. Urban 69 98, Ana Marinitsch, Juvanci 42—.